

Ministerul Finanțelor Publice

31 ianuarie 2013

BULETIN

AFACERI EUROPENE

- **Principalele rezultate ale Consiliului Ecofin din 22 ianuarie 2013**
- **Valorificarea potențialului antreprenorial al Europei pentru relansarea creșterii economice**
- **Situația socială și a ocupării forței de muncă: disparități mai pronunțate și riscuri mai mari de excluziune pe termen lung**
- **Inflația în zona euro estimată la 2,2%**
- **Eliminarea obstacolelor fiscale transfrontaliere pentru autoturisme**

Direcția Generală Pregătire ECOFIN și Asistență Comunitară

Principalele rezultate ale Consiliului Ecofin din 22 ianuarie 2013

Consiliul a adoptat o decizie de autorizare pentru 11 state membre de a proceda la introducerea unei taxe pe tranzacțiile financiare (TTF) prin procedura cooperare consolidată. Comisia urmează să elaboreze o propunere pentru definirea cooperării consolidate. Adoptarea acesteia va necesita acordul unanim al statelor membre participante.

România nu va introduce o taxă pe tranzacții financiare, dar a declarat că nu se opune inițiativei țărilor din UE care doresc și susțin acest lucru.

Și acum, dar și anul trecut, România și-a susținut în cadrul Consiliului ECOFIN punctul de vedere, plecând de la faptul că, pe de o parte, înțelegem interesul și argumentele partenerilor noștri din UE care au inițiat acest demers, dar, pe de altă parte, condițiile noastre specifice ne conduc spre o abordare prudentă și pragmatică în sensul neparticipării la extinderea aplicării taxei pe tranzacții financiare.

Evaluările făcute de experții români arată că, în situația reducerii intermedierei financiare, ar fi afectate nu doar potențialele venituri ale unei asemenea taxe, dar, mai mult, taxa pe tranzacții financiare ar putea afecta negativ dezvoltarea sistemului financiar.

România, prin reprezentantul său, i-a asigurat pe membrii Consiliului că avem toate motivele să fim optimiști în ceea ce privește posibilitatea ca România să iasă în acest an din procedura de deficit excesiv sub care a fost plasată de Comisia Europeană în 2009.

Dacă valorile preliminare ale execuției bugetare pentru 2012 se vor confirma, autoritățile române se angajează astfel să notifice, până la 1 aprilie, Comisiei Europene, atât faptul că deficitul calculat a fost mai mic de 3% din PIB, cât și faptul că va continua tendința de reducere a deficitului structural.

Pe baza propriei analize și prognoze, Comisia Europeană va analiza posibilitatea ca România să aibă o tendință clară pe termen mediu de a menține deficitul sub limita de 3% din PIB. Pe această bază, Comisia va recomanda Consiliului (Ecofin) abrogarea procedurii deficitului excesiv în România, decizie cu termen probabil în mai – iunie a.c.

Decizia Ecofin privind existența deficitului excesiv în cazul României a fost adoptată în iulie 2009. Ea a fost determinată de faptul că România înregistrase în 2008 un deficit de 5,4% din PIB. În consecință, România a trebuit să adopte măsuri severe de scădere a deficitului – în domeniul salarizării în sistemul public, schimbări în sistemul de pensii, precum și alte măsuri menite să reducă dezechilibrele majore reflectate inclusiv în deficitul contului curent extern.

Valorificarea potențialului antreprenorial al Europei pentru relansarea creșterii economice

Comisia Europeană a prezentat în data de 9 ianuarie 2013 un plan de măsuri pentru sprijinirea întreprinzătorilor și modificarea radicală a culturii antreprenoriale în Europa. Planul pune accent pe rolul esențial al educației și al formării în cultivarea noilor generații de întreprinzători și cuprinde măsuri specifice pentru asistarea celor care fac primii pași în antreprenoriat dintre tineri, femei, persoane în vârstă, migranți și șomeri.

Pentru a reveni la creștere economică și la niveluri scăzute ale șomajului, Europa are nevoie de mai mulți întreprinzători. Creând 4 milioane de noi locuri de muncă în fiecare an, întreprinderile

nou înființate, și în special cele mici și mijlocii (IMM-urile), sunt principalele furnizoare de locuri de muncă noi din Europa.

Nivelul ridicat al șomajului din UE lasă nevalorificate resurse umane, în special din rândurile femeilor și ale tinerilor. Planul abordează, de asemenea, obstacolele din calea întreprinzătorilor, de exemplu prin măsuri ambițioase de susținere a întreprinderilor recent înființate, de îmbunătățire a șanselor de succes pentru transferurile de proprietate asupra întreprinderilor, de ameliorare a accesului la finanțare și de acordare a unei a doua șanse întreprinzătorilor onești care au falimentat.

Între 15% și 20% dintre elevii care participă la un program de simulare a unei microîntreprinderi în perioada liceului își vor deschide mai târziu propria întreprindere, un procent de trei până la cinci ori mai ridicat decât media populației în general. Educația antreprenorială universitară poate stimula întreprinderile de înaltă tehnologie și cu creșteri puternice.

Planul acoperă, de asemenea, șase domenii-cheie în care sunt necesare acțiuni pentru crearea unui mediu prosper pentru întreprinzători:

- accesul la finanțare –Comisia propune crearea unei piețe europene pentru microfinanțare și simplificarea structurilor de impozitare pentru a le permite IMM-urilor să obțină fonduri prin investiții private directe (precum mini-obligațiuni, finanțare colectivă solidară sau investitori providențiali – business angels);
- asistență pe timpul fazelor cruciale din ciclul de viață al întreprinderii – cum circa 50% dintre întreprinderi eșuează în primii cinci ani, statele membre ar trebui să aloce mai multe resurse pentru a ajuta noile întreprinderi să treacă peste această perioadă critică, de exemplu prin formare în domeniul managementului, îndrumare în domeniul cercetării și dezvoltării, precum și crearea de rețele cu alți întreprinzători, cu furnizorii și cu clienții potențiali;
- valorificarea noilor posibilități de afaceri ale erei digitale. O puternică susținere pentru întreprinderile recent înființate care se bazează pe internet și îmbunătățirea competențelor digitale ajută atât întreprinzătorii din domeniul internetului, cât și întreprinderile tradiționale;
- transferul simplificat al proprietății asupra întreprinderilor – în fiecare an, circa 450 000 de firme cu 2 milioane de angajați își schimbă proprietarul în Europa, ceea ce duce la pierderea a aproximativ 150 000 de firme și 600 000 de locuri de muncă. De aceea, Comisia propune eliminarea barierelor din calea transferurilor transfrontaliere de întreprinderi;
- a doua șansă pentru întreprinzătorii onești după un faliment – majoritatea (96%) falimentelor se datorează, de departe, unui ciclu de plăți întârziate sau altor probleme practice. Iar cei care încearcă a doua oară au mai mult succes. Prin urmare, Comisia tocmai a propus deplasarea accentului de pe lichidare pe asistarea întreprinderilor în vederea depășirii dificultăților financiare;
- simplificarea administrativă – Comisia va continua să urmărească reducerea poverii legate de reglementări.

De asemenea, Comisia intenționează să promoveze spiritul antreprenorial în rândurile unor segmente specifice de populație:

- potențialul antreprenorial al femeilor – faptul că femeile reprezintă doar 34,4% dintre lucrătorii independenți din Europa sugerează că acestea au nevoie de mai multă încurajare și de mai mult sprijin pentru a deveni întreprinzătoare;
- cetățenii în vârstă – oamenii de afaceri pensionați dispun de cunoștințe, ce ar trebui transferate generațiilor următoare, care pot fi astfel ajutate să deschidă noi întreprinderi;
- întrucât populațiile de migranți întâmpină adesea dificultăți pe piața muncii, exercitarea unei activități independente reprezintă o șansă prețioasă pentru capacitatea lor economică și integrarea lor socială;

- sprijinul pentru dezvoltarea antreprenorială a șomerilor ar trebui să cuprindă formare, consiliere în afaceri și mentorate.

Comisia va colabora cu statele membre, cu întreprinderile și cu părțile interesate relevante pentru punerea în practică a planului de măsuri, în vederea scoaterii Europei din criză, cu o foaie de parcurs cuprinzând ținte specifice și date până la care se așteaptă rezultate concrete.

Aproape 4 din 10 europeni și-ar dori să nu aibă alt șef decât propria persoană. Dacă s-ar putea valorifica acest potențial, s-ar putea adăuga milioane de întreprinderi noi la cele aproape 21 de milioane de întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) din UE. În calea alegerii de către europeni a unei activități independente stau însă mai multe obstacole, printre care teama de faliment și riscul legat de veniturile neregulate.

Eurobarometrul Flash „Antreprenoriatul în UE și în afară” subliniază, de asemenea, faptul că, în 2009, europenii dornici să lucreze independent erau mai numeroși (45%). E vorba așadar despre o scădere de 20% în trei ani, scădere care reflectă situația economică actuală, cu perspectivele sale mai puțin promițătoare pentru întreprinderi.

Cu toate acestea, există încă milioane de oameni care evaluează posibilitatea de a-și fi propriul șef, atrași de perspectivele de independență personală, de venituri mai mari și de libertatea de a alege locul și orele de lucru.

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/index_en.htm

Situația socială și a ocupării forței de muncă: disparități mai pronunțate și riscuri mai mari de excludere pe termen lung

În data de 8 ianuarie 2013 a fost publicată, sub egida Comisiei Europene, analiza „Situația socială și a ocupării forței de muncă în Europa” ediția pentru 2012. Principalele rezultate ale studiului sunt:

Impactul crizei asupra situației sociale a devenit acum mai acut, ca urmare a atenuării efectelor de protecție exercitate inițial de creșterea nivelului cheltuielilor pentru prestațiile sociale. Se conturează un nou decalaj între țările care par a fi blocate într-o spirală descendentă marcată de scăderea producției, de creșterea rapidă a ratei șomajului și de erodarea veniturilor disponibile, pe de o parte, și cele care până acum au făcut dovada unei bune rezistențe la criză. În țările din această a doua categorie se constată tendințe către o mai bună funcționare a piețelor muncii și către o situație mai solidă a sistemelor de protecție socială.

Rata medie a șomajului în UE a crescut până la aproape 11%. Raportul confirmă un nou model al disparității, care plasează într-un contrast foarte evident partea de nord cu cea de sud ale zonei euro. Decalajul între ratele șomajului înregistrate în aceste două zone a fost de 3,5% în 2000, a scăzut la zero în 2007, dar apoi s-a adâncit rapid la 7,5% în 2011. Disparitățile din afara zonei euro, deși, la rândul lor, în creștere, sunt în mod semnificativ mai mici.

Probabilitățile de coborâre sub pragul sărăciei sau de depășire a acestuia variază considerabil între statele membre. Unele categorii de populație sunt afectate în mai mare măsură: persoanele adulte tinere, femeile șomere și mamele singure se numără printre cei care se confruntă cu riscuri mai mari de sărăcie persistentă. Absența unei redresări vizibile a creat o presiune asupra veniturilor gospodăriilor în majoritatea statelor membre și a sporit riscurile de excludere pe termen lung. Venitul real brut disponibil al gospodăriilor populației a scăzut între 2009 și 2011 în două treimi din țările UE pentru care sunt disponibile date, cele mai dramatice scăderi fiind înregistrate în Grecia (17 %), Spania (8 %), Cipru (7 %) și Estonia și Irlanda

(5 %). Această evoluție este în contrast puternic cu situația observată în țările nordice, Germania, Polonia și Franța, unde sistemele de protecție socială și piețele forței de muncă mai consolidate au permis continuarea creșterii veniturilor globale în timpul crizei. Cu toate acestea, prelungirea crizei conduce la o creștere generalizată a riscurilor de excluziune pe termen lung.

Din punctul de vedere al eficacității în combaterea sărăciei, organizarea sistemelor naționale de protecție socială este la fel de importantă ca și anvergura lor – state membre cu niveluri similare ale cheltuielilor sociale înregistrează rate foarte diferite de reducere a sărăciei. Sistemele de impozitare și de prestații sociale pot influența în mod semnificativ rezultatele în domeniul ocupării forței de muncă prin anumite facilități, cum ar fi furnizarea de servicii de îngrijire a copiilor, care reprezintă un factor puternic în favoarea reluării activității profesionale, în special în rândul femeilor. Reorientarea sarcinii fiscale, astfel cum a fost propusă în cadrul Pachetului privind ocuparea forței de muncă și al Recomandărilor adresate fiecărui stat membru din 2012, de la forța de muncă înspre alte surse, de exemplu, înspre emisiile de CO₂ sau înspre consum și proprietate, impulsionează ocuparea forței de muncă. Totuși, în cadrul acestei reorientări este necesară o abordare atentă a aspectelor privind repartizarea sarcinii fiscale atunci când se identifică surse alternative pentru compensarea pierderilor de venituri generate de reducerea impozitelor asupra forței de muncă. În urma analizei se constată că, deși nu există soluții optime pentru reorientări fiscale din perspectiva unei politici integrate în domeniul ocupării forței de muncă și al afacerilor sociale, organizarea adecvată a sistemelor de protecție socială sporește oportunitatea anumitor reorientări fiscale.

Salariile nu sunt numai un factor de cost, ci furnizează, în același timp, și veniturile prin intermediul cărora populația achiziționează bunuri și servicii. Reducerea salariilor poate îmbunătăți competitivitatea, dar va diminua, de asemenea, cererea internă pentru produsele societăților, ceea ce ar putea conduce la disponibilizări. Contribuția angajaților la veniturile totale generate de economie a scăzut în Europa în ultimii zece ani, în timp ce polarizarea între locurile de muncă bine retribuite și cele slab retribuite s-a accentuat. Se menține un decalaj considerabil de remunerare între femei și bărbați (16,4 % în medie în UE în 2010), care tinde să crească odată cu vârsta salariatului. Analiza din cadrul raportului asupra salariilor minime arată că în țările cu un nivel mai ridicat al salariilor minime nu s-a procedat la disponibilizări ale persoanelor cu nivel scăzut de calificare, ci, dimpotrivă, există tendința înregistrării unor rate mai ridicate de ocupare a forței de muncă pentru aceste categorii. Salariile minime prezintă, de asemenea, potențialul de a contribui la reducerea decalajului de remunerare între femei și bărbați. Acesta este motivul pentru care în cadrul Pachetului privind ocuparea forței de muncă din 2012 s-a subliniat faptul că reformele structurale ale pieței forței de muncă ar trebui să urmărească asigurarea unor salarii decente și sustenabile și evitarea riscurilor corespunzătoare unui nivel scăzut de salarizare, inclusiv prin stabilirea unor niveluri adecvate ale salariilor minime.

Analiza din cadrul raportului indică faptul că în anumite țări, în special în cele din partea de sud a UE, corelarea dintre competențe și locurile de muncă este precară și/sau s-a înrăutățit. Această problemă este deosebit de acută pentru numărul ridicat și încă în creștere al tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare. Propunerile prezentate în cadrul Pachetului privind încadrarea în muncă a tinerilor urmăresc să abordeze această problemă prin asigurarea posibilității ca toți tinerii fără un loc de muncă să urmeze cursuri de învățământ complementar, cursuri de formare profesională sau stagii de ucenicie sau de formare de calitate, îmbunătățindu-și astfel perspectivele de a găsi un loc de muncă.

Analiza anuală „Situația socială și a ocupării forței de muncă” se poate consulta accesând adresa de Internet:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7315>

Inflația în zona euro estimată la 2,2%

În zona euro, inflația anuală este de așteptat să fie 2.2% în luna decembrie 2012, la fel ca în luna noiembrie, potrivit unei estimări Eurostat.

În ceea ce privește principalele componente ale inflației din zona euro, energia (5,2% comparativ cu 5,7% în luna noiembrie), este de așteptat să aibă cea mai mare rată anuală în luna decembrie, urmată de alimente, alcool și tutun (3,1% comparativ cu 3,0% în luna noiembrie), servicii (1,8%, comparativ cu 1,6% în noiembrie) și bunuri industriale non-energetice (1,1%, stabil comparativ cu luna noiembrie).

Eliminarea obstacolelor fiscale transfrontaliere pentru autoturisme

Comisia Europeană a publicat, la finele anului 2012, Comunicarea intitulată “Consolidarea pieței unice prin eliminarea obstacolelor fiscale transfrontaliere pentru autoturisme”.

Impozitarea autoturismelor constituie o importantă sursă de venituri pentru toate statele membre. În medie, taxele de înmatriculare și de circulație reprezintă 1,9 % din toate veniturile fiscale din 2010. Nivelul acestor taxe naționale și modul în care sunt concepute prezintă un interes specific pentru autoritățile fiscale naționale, precum și pentru producătorii de autoturisme și pentru cetățenii și întreprinderile care dețin și folosesc un autoturism.

Aspectele legate de impozitarea dublă sau multiplă¹ și cele legate de eventualele discriminări fiscale în cazul transferurilor transfrontaliere de autoturisme sunt de interes pentru cetățenii UE și furnizorii de servicii. În raportul său privind cetățenia UE în 2010, Comisia a anunțat că va căuta soluții pentru evitarea plătirii de două ori a taxei de înmatriculare a autoturismelor, deoarece acest lucru poate fi un obstacol în calea exercitării dreptului de liberă circulație al cetățenilor, iar în comunicarea sa intitulată „Îndepărtarea obstacolelor fiscale transnaționale din calea cetățenilor UE”, Comisia a subliniat că, atunci când cumpără o mașină din alt stat membru decât statul lor de reședință sau atunci când transferă o mașină în alt stat membru decât cel în care este înmatriculată, cetățenii UE se confruntă frecvent cu proceduri de reînmatriculare excesiv de complexe și pot fi nevoiți să plătească taxe de înmatriculare și/sau circulație de două ori.

Prezenta comunicare vizează aspectele fiscale în situații transfrontaliere. Taxele mari de înmatriculare a autoturismelor transferate între statele membre în contextul transferului reședinței permanente poate constitui un obstacol pentru potențialii migranți. De asemenea, multitudinea de praguri și de condiții tehnice diverse și necoordonate care declanșează o anumită rată de impozitare, cum ar fi dimensiunea motorului, combustibilul utilizat sau emisiile de CO₂ (fie pentru taxele de înmatriculare, fie pentru taxele de circulație), complică și mai mult condițiile de piață deja foarte variate pentru producătorii de autoturisme, ducând la o fragmentare a pieței unice indusă fiscal și, prin urmare, la un comerț transfrontalier afectat de fiscalitate.

În prezent, taxele de înmatriculare și de circulație aplicabile autoturismelor nu sunt armonizate la nivelul UE. Aceasta înseamnă că evoluția taxării vehiculelor în UE a depins până în prezent, în mare măsură, de jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.

¹ Potrivit Curții de Justiție a Uniunii Europene, aplicarea succesivă a unei taxe de înmatriculare în două state membre nu constituie în mod necesar o dublă impunere în sensul restrâns al termenului, deoarece evenimentul impozabil este dreptul de a utiliza vehiculul pe drumurile naționale.

În pofida jurisprudenței Curții și a măsurilor legislative, nu a fost posibil să se depășească fragmentarea sistemelor fiscale naționale sau să se elimine pe deplin și în mod sistematic dubla impunere și eventuala discriminare fiscală a autoturismelor transferate de cetățeni dintr-un stat membru în altul. În Comunicarea și în documentul de lucru al Comisiei este descrisă și reevaluată situația actuală în domeniul taxelor pe autoturisme în cadrul Uniunii², în vederea identificării celor mai bune practici pe care statele membre le-ar putea implementa ținând seama de cadrul legal existent.

Din întrebările adresate Comisiei, s-a constatat că, adesea, cetățenii și întreprinderile nu cunosc sau nu înțeleg suficient drepturile și obligațiile care le revin în diverse situații, în special în cazul în care transferă autovehicule, temporar sau definitiv, dintr-un stat membru în altul.

Procedurile de reînmatriculare sunt abordate în mod specific în Propunerea Comisiei de *Regulament de simplificare a transferului de autovehicule înmatriculate în alt stat membru, în interiorul pieței unice*. Este posibil ca, într-o etapă ulterioară, să fie necesară reexaminarea soluțiilor propuse în Comunicare pentru anumite situații de utilizare a autoturismelor în alt stat membru decât cel de înmatriculare, în funcție de rezultatul discuțiilor cu privire la propunerea menționată.

Elaborat de Mihai Cuza,
manager public

² Această comunicare vizează numai sistemul de taxare a autoturismelor (numai vehiculele M1), însă argumentele aduse pot fi utilizate prin analogie și pentru alte vehicule rutiere, în special vehiculele utilitare ușoare (N1) sau pentru vehiculele motorizate cu două roți.